

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscrise nu se retrimite.

INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele:

BIROURI DE ANUNȚURI:
în Viena la N. Dukas Nachf., Nux. Angenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Julius Leopold (VII Erzsébet-körsút).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarife și învoială. — **RECLAME** pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 f. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 franco.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajul I.: Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 corone. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 21.

Brașov, Sâmbătă 27 Ianuarie (9 Februarie).

1901.

Versare de sânge sêcuesc.

Mare turburare și indignare a cuprins totă opoziția maghiară la scirea, că în Têrgu-Mureșului s'a versat la alegerea dietală sânge de om.

În ședința de ieri Camera nu s'a ocupat de alt cevaș, decât de alegerea dela Têrgu-Mureșului. În acest oraș sêcuesc din Ardeal s'au făcut alegeri suplimentare în ambele cercuri electorale ale lui; în cercul al doilea a fost luptă mare între candidatul guvernului și candidatul partidei independiste. Se dice, că poporul era foarte agitat. Până acum nu este nici o dovadă, că s'ar fi purtat agresiv față cu gendarmii, cu această faimosă trupă a ministeriului de interne. Deodată s'au trezit marii șoviniști din indiferența, cu care se purtau, când glônțele acestor organe executive ale păzitorilor liniștei și a ordinei intrau în carnea și stârmau ôsele „Valahilor“, făcând să curgă sânge „valah“, și de-odată îi vedî acum plângându-se amar, că „s'a versat sânge sêcuesc în urma focului eșit din puscile gendarmilor maghiari“.

Numai de curând s'a întemplat o brutalitate revoltătoare la Corniareva în Bănat, unde au cădut morți și răniți din șirurile poporului adunat, fiind loviți de glônțele gendarmilor. Dêr nimeni dintre Maghiari nu s'a găsit, care să-și ridice glasul pentru acești nenorociți. Acum însă toți strigă, protesteză, își exprimă părerea de rău și cer pedepsirea vinovaților, fiind-că s'a versat sânge sêcuesc, rămâind pe loc patru morți, șese grav și vre-o dece ușor răniți.

Acum se interpelază guvernul în Cameră; se strigă și se face mare șgomot acolo, êr guvernul declară solemn, că regretă adênc durerosul și revoltătorul cas și nu'l „va lăsa nepedepsit“.

Vedeți cum de-odată, când nu mai e vorba de cetățenii de a doua mână pârăginiți și urgișiți, se schimbă situațiunea cu totul, și gendarmii nu mai scapă așa ușor de răspundere.

N'a fost de-ajuns, că la întrebările lui Kossuth, Thaly și a altor doi opoziționali a răspuns ministrul de finance și secretarul de stat dela interne în locul lui Szell, care era absent; că și-au exprimat părerea de rău, și au declarat, că cei vinovați nu vor rămâne nepedepsii, ci s'au mai ridicat încă vre-o trei deputați din stânga extremă, adresând interpelațiunii urgente guvernului. Între aceștia deputatul Visontay, între aplausele părții celei mai mari a Camerei, a făcut o constatare de mare preț pentru aprecierea situațiunii.

Ținând în mână instrucțiunea de serviciu dată gendarmilor, amintitul deputat a documentat în ce mod grăbit pușcă gendarmii și atunci, când nu e nici o nevoie de-a întrebuița arma. A documentat în deosebi, că de șese ani încôce au fost pustiiți în Ungaria de glônțele gendarmilor cam la 500 de ômeni.

Nimic nu pôte vorbi mai elocuent contra nenorocitului sistem, sub care se pôte petrece așa ceva. Și bine să notăm, că sângele, care a curs, n'a fost pôte nici a decea parte sânge maghiaro-sêcuesc, ci partea covârșitoare a nenorocitelor victime privesc pe acei cetățeni, pentru cari nici-odată nu se ridică un cuvânt de apărare din șirurile reprezentanților maghiari. Acesta este comentarul real la cele ce s'au vorbit ieri în dietă cu privile la alegerea din Têrgu-Mureșului.

S'a mai tratat în deosebi de alegerea unui opozițional extrem, ceea-ce a turnat oleu pe foc. „Fortă, corupțiune, abus, amestec sângeros al guvernului“ — așa strigă acum cei din stânga extremă, êr clericali din partida populară întrebă: în fața morților și răniților dela Têrgu-Mureșului cum își va da sêmă ministrul de interne?

A fost o iluziune, o mare iluziune a lui Coloman Szell, decă a creșut, că cu câte-va vorbe frumoșe și cu cunoscuta lui devisă, va schimba moravurile gendarmilor săi.

Pentru acêsta nu pôte fi leac, decăt numai atunci, când va căde cu desêvêșire sistemul de aș, care face deosebire între sângele cetățenilor.

Autonomia catolică. Foile unguresci spun, că ministrul de culte *Wlassics* va usa de proxima ocaziune, ce i-se va oferi, ca să se pronunțe în *cestiunea autonomiei catolice*. Una din aceste foi e informată din sorginte competentă, că scirea acelor diare, cari au afirmat, că *Wlassics* ar părtini numai autonomia comunală și diecesană, nu corêspunde stărei de fapt. Dimpotrivă guvernul stă pe baza *autonomiei regnicolare*. Cât privesc *cestiunea averilor*, el se basază pe legile din 1848 și 1883, în spiritul cărora *fondurile și fundațiunile nu pot fi luate din administrarea statului*, însă e aplecat a garanta autonomia cel mai larg control asupra lor.

Din Austria. Alaltăieri au avut o confătuire șefii cluburilor germane. Obiectul a fost *cestiunea alegerii președintelui*. Pentru diua de ieri cluburile germane din stânga aveau să discute făcare separat, după care șefii lor se vor întruni êrși la șfat comun. Partidele germane au invitat pe partida populară, ca cea mai numărôsă, să-și pună un candidat. Se dice, că ea va și candida pe *Prade*. Cu candidatura lui *Prade* sunt învoiți și *Schönerianii*. Alegerea lui însă nu este sigură, fiindcă în *cestiunea alegerii președintelui* au un cuvânt de șis și partidele, cari mai înainte formau drêpta parlamentară.

— După constituirea camerei guvernul va presenta spre aprobare patentele împêrătesci date pe temeiul §-lui 14, între cari și acele referitoare la introducerea pactului economic cu Ungaria. Patentele vor fi date comisiunei spre desbatere.

„Pe povârniș“.

Într'unul din numerii „Gazetei“ din anul trecut (Nr. 229 dela 15 (28) Octomvrie) vorbind despre starea de tot critică în care se află nu numai clasa proprietarilor mici și mijlocii din Ardeal și Têra ungurescă, dêr peste tot agricultorii și pe urma lor comerțul și industria dinăuntru — am arătat pe baza datelor statistice, că întreg pământul Ungariei este îngreunat cu datorii de ale statului până la 62% din valoarea totală, adecă cu *trei mii o sută de milioane*. Mai îngrozitoare, decăt acêsta, sunt datele privitoare la datorii private, căci în restimp de 9 ani fû întabulată pe proprietăți nemișcătoare suma colosală de *853 milioane*.

Acum vine chiar o foie ungurescă să constate acest rezultat al „chivernisirei“ unguresci după trei-deci de ani de „constituționalism“ maghiar. Foia acêsta este „*Magyarország*“ în care faimosul Nicolae Bartha își publică ideile lui scrințite în *cestiunea naționalităților*. Dêr să lăsăm pe foia ungurescă să vorbescă.

După-ce spune, că istoria celor 30 de ani din urmă e o dovadă eclatantă de lipsa totală de șimț a bărbatilor de stat unguiri față cu interesele agriculturii, și după-ce arată cum Ungurii și-au croit un stat pe calapod modern, cum în locurile acele din Budapesta pe unde înainte de brôsce aș strălucesc palate pompoșe, — continuă așa:

Resultatul gospodăriei de 30 de ani este, că pământul Ungariei nu mai pôte suporta aș sarcinile aruncate asupra lui, puterea lui productivă scade, este cu desêvêșire îndatorat și clasele agricole sunt amenințate cu ruin total, catastroșă, care nu înșemă numai pustiirea claselor singuraticice, ci a națiunii întregi.

Din an în an statul a pășit cu pretențiuni gradate față de agricultură și când a vêdut, că puterea ei deservioșă începe a seoa: nu și-a dat silinta nici să-și reducă pretenșiunile, nici să mărească puterea de producțiune a pământului dimpotrivă a privat cu înepăsare orientală și cu ușurință puerilă la înglodarea pământului în datorii și la mobilizația lui crescândă.

Aștădi deja pământul Ungariei e îngreunat cu datorii până la 62% din valoarea lui totală. Decă vom mai lua însă în considerare și aceea, că 30% a pământului țării sunt „*posesiuni legate*“ (posesiuni de stat comunale, bisericesci, fideicomisuri), cari nu mai în măsură minimală pot fi îngreunate cu datorii: putem s'o spunem fără în cunjur, că *proprietățile libere sunt îndatorate până la 80% din valoarea lor*.

Proprietatea din a cărei valoare 4/5 parte e îndatorată, posesorul ei numai cu numele o mai are, de fapt însă el este dîlerul sêa provisoral vr'unui institut de bani. Da, cea mai mare parte a clasei proprietarilor maghiari vechi independenți, aș este dîler de felul acesta.

Statisticianii noștri au calculat că, 28% din datoria ipotecară de 4662 milioane corone se vin pe edificii, așa-dêr 72% din acêsta datoriă cad pe proprietatea de pământ propriu d'să, adecă 3372 milioane corone. Decă mai adaugem acum și aceea,

că pământul nu este îngreunat numai prin credit ipotecare, oi și prin datorii personale contrase de proprietar, pe cari nu le-a luat pe imobil numai fiind-că era epuizat creditul sêu ipotecar, putem calcula datoria pământului țării cu 4000 de milioane cor., adecă 4 miliarde.

Din acêsta datoriă colosală 6% sunt anuități: 240 milioane cor.; diferitele sarcini publice asupra pământului fac 164 milioane; prin urmare pământul țării trebuie să dea anual pentru datorii și plăți de dare *404 milioane cor.*

Făț cu acêsta venitul catastral curat se urcă anual numai la 304 milioane, mai puțin așa-dêr cu 100 milioane decăt datele anuale arătate mai sus. Stăm așa dêr așa, că *cametele după sarcinile puse pe pământ și suma trebinciosă serviciului public*, care încă din pământ trebuie să fiă scôsă, sunt mai mari decăt întreg venitul curat catastral al pământului.

Și deoa agricultura țării nu este în stare a acoperi nici dările și anuitățile anuale scadente ale datorilor, cum să susțină ea 13 milioane de ômeni, al căror isvor de venit este esclusiv cultivarea pământului?

Adevêrat, că de cele mai multe ori venitul curat catastral e mai mic, decăt de fapt, căci dôr' tocmai din diferența acêsta își tirêșce traiul proporățiunea agricolă, însă diferența din *cestiune* nici pe departe nu-i în stare a susține pe cei 13 milioane de locuitori și a acoperi tot-odată sus-amintitul „*deficit-agrar*“ de 140 milioane.

Nu rămâne așa-dêr altceva, decăt an de an să se contragă datorii nouș. Așa e silită a gospodări națiunea întregă ca un om ușuratic, dus pe povârnișul peirei, care nici cametele după datorii nu pôte să și le plătescă, ci le adauge în fie-care an la datoria vechiă, ca să crească calavina până când ele înghit totul.

Êtă înșarcinarea gradată și statornică a pământului țării în cei 9 ani din urmă.

An.	Sarcini noue.	Amortisări.	Esc. de datorii
	Corone.	Corone.	Corone.
1891	411,630,000	258,326,000	153,304,000
1892	407,186,000	291,944,000	115,242,000
1893	533,742,000	359,472,000	174,270,000
1894	546,506,000	409,904,000	136,612,000
1895	631,554,000	400,474,000	231,080,000
1896	600,620,000	366,428,000	234,192,000
1897	672,960,000	405,948,000	267,012,000
1898	667,066,000	462,783,000	214,308,000
1899	622,116,000	346,976,000	275,140,000
Suma	5093,400,000	3292,255,000	1801,145,000

Nu că dôr' am scări datoria cea vechiă, ci an de an sarcini tot mai mari se aruncă asupra pământului țării. Urmarea îngreunării peste măsură este *mobilizația rapidă a proprietăților*. Cel ce nu mai e în stare să plătescă dările mari și cametele după datorii, acela își vinde pământul, êr ou cei căți-va florini ce-i mai rămâne plêcă spre o altă lume mai bună, mai fericită.

Cu vêușii înainte, când vr'un pericol mare amenința țera, heroldii regelui purtau pe tot cuprinsul ei o sabiă îmuiată în sânge, ca națiunea întregă să fiă chemată la apê-

rare. Ađi ar trebui să vestim în țera în-
trégă, în colibă ca și 'n palat, aceste triste
adevăruri, ca societatea maghiară, care
dorme, să se trezească, să se înarmeze eco-
nomicesc față cu marea primejdie, a cărei
urmare se poate calcula matematicesce și
ale cărei simptome se arată deja în stag-
narea economică de ađi.

Situația în România.

În ședința de Marți a Camerei române,
d-l Delavrancea a interplat pe președin-
tele consiliului, P. P. Carp, și cerând lă-
muriri asupra situației politice a guver-
nului. „Aștept“, dize d-sa, „ca aceste lămu-
riri să fie date cu francheța și lealitatea,
cari au caracterizat și caracterizează guver-
nul actual“.

D-l Carp, primul ministru, a răspuns
îndată d-lui Delavrancea, că toate lămu-
rile, pe cari e în drept a le cere, i-le va
da cu francheța, care i-o recunoșce. Din
causă însă, că unele puncte nu sunt încă
în deajuns limpede, primul ministru a ru-
gat Camera să mai aștepte două zile.

*

Etă ce mai cetim în „Conservatorul“,
ce ni-a sosit ađi:

Unii din confracții noștri interpretează
discuțiunile din comitetul delegaților asu-
pra proiectelor de impozite, ca ecoul unor
porniri egoiste și fructul unui complot.

Confracții noștri se înșală.

Discuțiunea din comitetul delegaților,
care s'a făcut în biroul președintelui Ca-
merei și dinaintea șefului partidului, a fost
din cele mai leale și obiective.

Confracții noștri ar trebui să știe, că
cel mai sigur mijloc pentru a aduce turbu-
rare în spiritele majorităților parlamentare,
este de a-le acuză de egoism atunci când
ele nu-și fac decât datoria.

*

„Neue fr. Presse“ primesce din Bu-
curești cu data de 6 Februarie n. următo-
rea telegramă: Publicarea dimisiunii cabi-
netului, ce a fost primită deja erî în prin-
cipiu, a fost amănată pe mâne din cauza
urgenței de a-se vota contractul relativ la
vândarea acțiunilor Băncii naționale, ce le
posede statul, care contract a fost presen-
tat camerei.

Explicarea de mai sus, ce o dă orga-
nul guvernului „Conservatorul“ față cu scri-
rile răspândite de unele țiare despre co-
mitetul delegaților, nu confirmă însă infor-
mațiunea țiarului „Neue fr. Presse“.

Progres și progres.

II.

Etă deci două cazuri analoge, dela
două puncte opuse ale țerei, cari tindeau
spre progres, însă după a noastră părere pe
căi și poteci cu totul greșite, cari mai cu-
rând te duc în abis și prăpastia, și deschid
numai streinilor câmpul și golurile lăsate
de Români, cari au succumbat și vor mai
căde încă jertfă unei prea grăbite tendințe
de progres.

Și unii și alții trăiau din păstoria no-
madă și seminomadă, fac parte integrantă
deci din Mărginenime, și acasă au pré puțin
pământ apt de cultură pentru hrana popu-
lației locale chiar în anii cei buni și
apoi o olimă aspră de munte. Evident, că
nici prin înfrumșetările grăbite ale satului
din casul dintăi și nici prin ridicări de
clădiri pompoase din casul al doilea, situa-
țiunea precară nu se poate remedia. Răul
deci persistă și se reduce la același fenomen:
curmarea bruscă a obiceiurilor secula-
re ale Mărginenime, în urma izbucnirii
războiului vama între România și Austro-
Ungaria.

Însă „Volenti non fit injuria“, dize pro-
verbul latin. Cea mai mare nenorocire a
venit peste deșii din greșela lor proprie
și din nepăsarea lor. Trecerea unora dintre
Mocani și Țuțuieni dela păstoria la marea
cultură agricolă în Țeră și în Dobrogea ca
arandași și proprietari, basată pe „șuruburile“
ce vor trage și dâșii Cojanilor și Țerani-
or din România, fū mai mult spre ruină,

decât în favoarea lor. Transiția dela păstoria
nomadă la cultura speculativă comercială,
este tot-deuna riscată, un fel de salto-mor-
tale și ea nu se poate termina, decât cu
ruina materială a multora, cu dispariția de
frumose averi ereditate și cu mari sudori
agonizate din moși și strămoși. Noi nu vom
considera, decât de-o glumă alurile și obi-
ceiurile unor familii ajunse la stare, cari în
tote se străduiesc a imita pe boeri și în
orașele României a purta trenuri și a-se
întrece în lux cu familiile boeresci. De
aceste obiceiuri nu vom vorbi, căci obicei-
urile și pasiunile nobile au înghițit și în
țeră și în străinătate alte averi, decât ale
unei familii de mocan séu țuțuian.

Noi vom studia aci cestiunea în sine, și
cum s'ar pute ajuta și veni în ajutorul fa-
miliilor în suferință. Pe când mocanii și
Mărginenimea în genere, cu tradițiile și obi-
ceiurile ei, au ocupat și preocupat de re-
peșite-ori diplomația Europei în secl. al
XVII, XVIII și al XIX-lea, și în toate tra-
tatele de pace încheia'e între puternicii îm-
părați s'au stipulat anumite condițiuni și
favoruri în privința lor, să-mi arete cine-va
un singur memoriu, ori demers colectiv al
Mocanilor și Țuțuienilor, fie către guvernul
ungar, ori ministerul comun de externe, fie
cătră guvernul României în cestiunea lor.
Și totuși, am pute dice, ei erau de seculi
„cu un picior dincóce, cu altul dincóce de
munți“, căci ei ședeau și consumau în Tran-
silvania, dăr agonis'au și inavuțiau în Prin-
cipate, și nu puțin folos au adus și Tran-
silvaniei și României, tocmai prin modul
lor de-a fi producători esteri. Pe când
Mocanii erau cunoscuți înainte vreme la
încheierea tuturor tratatelor de pace între
Austria și Turcia, Turcia și Rusia, și nu se
ignorau interesele lor nici-odată, — singur
numai la încheierea primei Convențiuni va-
male între România ca stat, quasi inde-
pendent, și cu Ungaria regat — Români
ardeleni nu mai figură cu interesele lor
specifice nicăiri, și nu se mai dă de rostul
lor. Au sunt ei de-odată necunoscuți? Cum
se poate aceea, și decă se întâmplă așa, cine
e de vină?!

Și decă guvernul român nu putea să-i
aibă în vedere la tratativele diplomatice și
internationale, le putea salva interesele și
traficul lor antic, le putea forte ușor acorda
colectiv toate moșiile și domeniile sale dela
Balta și ale Eforiilor, cari în genere au
forte puțin teren arabil, dăr pășuni enorme
de mii și decimii de mii de pogóne de pă-
șuni escelente de luncă pe fiă-care moșie
în parte; apoi în locul drumurilor îndati-
nate de seculi, cari le erau rezervate lor
prin legi și ufise domnesci — ca drumul
oilor, drumul sărei etc., — cari acum în urma
întinderii agriculturii, li-se închideau și res-
trîngeau pe fiă-care an tot mai mult, li-se
putea forte ușor acorda tarife excepționale
și forte scădute pe căile ferate pentru tran-
sportul vitelor dela Baltă la munte și vic-
versa. Dăr cine o să li-le acorde, când
dâșii cei interesați direct nu-le cer?!

Apoi Mărginenimea noastră decade
când? Îndată după secularizarea averilor
mănăstiresci și desfacerea turmelor, tama-
licurilor și hergheliilor frumose, ce erau pe
proprietățile mănăstirilor; mocăniea se
ruinează, când boerii se retrag cu diuimul
din moși și își desfac și dâșii hergheliile
și tamașlicurile lor, și locul lor îl ocupă
arandașii, cari nu au și nu mai țin nimic
pe moși; se ruinează într'un timp, când
agricultura țerei face progrese enorme și
deci se simte în toate părțile lipsa pentru
vite de muncă, când se consolidează statul,
care are mare lipsă de cai pentru armată
și dă pe fiă-care an 2—3 milioane de lei
străinătății pentru cumpărarea de remonți,
pe care nu-i poate găsi în țeră, căci prin
împământenirea dela 1864 țeranul din Ro-
mânia este pus în imposibilitatea de-a mai
cresce și ținé o vită de valóre!! Deci atunci
când vitele bune din țeră dispar aproape cu
total, și dispăre ori-ce concurență serioasă
fiă în interior, fiă înafară cu vite de Româ-
nia, Mărginenimea noastră se plânge, că este
ruinată și nu mai poate lupta!...

În realitate ea a pierdut numai piața
și debușul transilvan pentru produsele tur-
melor și cireșilor ei, deși în aceste se

facea ore-care restricțiune pentru vitele
înscrise la vâmi ca vite de pășune, „Pascua-
tionsvich“, pentru cari avea permisiune de-a
importa fructul ca și 'nainte, dăr a pierdut
pe intermediarii și meseriașii sași, cu cari
erau dedați și în strînse relațiuni de se-
culi, că Români le furnisau materiile brute,
și tot ei le cumpărau și le esportau și ma-
nufacturile.

Dăr în același timp România, ca re-
gat liber, se consolidează, comerțul și in-
dustria ei iau o dezvoltare ne mai pome-
nită, statul își clădește căile ferate, docuri,
schele, ba înființează un serviciu propriu de
navigațiune și se pune în contact direct cu
țările și centrele industriale ale apusului pe
mare, cu Anglia, Belgia, Olanda, Germania,
Francia etc., încunjurând cu totul Transil-
vania și Ungaria. Pentru esportul și traficul
mai lesnicios al produselor solului ei,
România înființează serviciul maritim român
și înființează agenții și consulate la Rotter-
dam, Anvers, Edinburg, Marseille, Genua,
Constantinople, Cairo, Alexandra. Tran-
sportul materiilor ei prime se face ađi mult
mai ieftin pe apă la Liverpool și Edinburg
său Anvers, Rotterdam, decât costa mai
înainte unitatea de greutate dela Ploesof la
Brașov, și în timp mai scurt cât li trebuia
înainte ca să ajungă dela Brăila la Sibiu!!

Aci acasă, între munții noștri, încep
în același timp a-se ivi băncile și tot felul
de reuniri și societăți de producțiune și
desfacerea colectivă a produselor brute;
societăți de vier, de pomologi etc. etc.
întocmai ca și fricelele de ierbă, ce ies
primăvara după o ploie caldă. Guvernul se
interesază de diversele ramuri de produc-
țiune și ridică școle speciale de tot felul.
Acasă prețul lănei, deși sub presiunea lă-
nurilor transoceanice, prin anii 1870 începuse
să scadă, totuși au fost lovite de scădere mai
mult lănurile merinoase estrafine și mai puțin
cele mijlocii și ordinare, cari se mențin
apropo la același nivel. Astfel după o pu-
blicațiune recentă ungară a d-lui Roditzky
lănurile estrafine merinoase au scădut la
Pesta dela 592 lei suta de kgr. în 1872,
la 523 în 1894; lăna fină a scădut dela
344 lei la 294 suta de kgr. La vândările
publice de lână, inaugurate, de guvernul
ungar la bursa din Budapesta dela 1894
încoace, — lănurile românesci nici nu fi-
gurăză.

Sub presiunea și devaluarea prețurilor
lănei, marii proprietari din Ungaria și
Transilvania au schimbat mulți direcțiunea
oviculturei lor, au trecut la producțiunea
de carne și în oia țigaie românescă au găsit
un substrat escelent pentru ameliorarea
turmelor lor în vederea producțiunii de
carne și a îngrășării ușore. Români și
marii economi de oi le desfac cu totul și
abandonază păstoria ca nerentabilă.

În străinătate — între țările tipice ale
culturei mică ca și Transilvania — Dane-
marca, după pierderea celor două provincii
mănoase ale ei: Schleswig-Holstein la 1864,
s'a pus pe o întinsă cultură și economie de
vite și ea posedă ađi la 1544 lăptării mari,
dintre cari 104 sunt lăptării cooperative
ale micilor cultivatori cu 148.000 asociați
și au investite la 30 milioane de lei, ocupă
la 6000 lucrători, lăptăreșe și ucenici, și
produc pe an la 75 milioane de kgrame
unt fin de masă, și din prelucrare aproape
2 miliarde litri de lapte pe an. Elveția
erăși țera culturai mică și a pășunilor deli-
cioase de munte, a inundat Europa cu brân-
zeturile ei, și a invadat până și satele nō-
stre de munte — Săliștea, Rășinarul etc.

Să ne întrebăm acum, ce a făcut în
acest timp Mărginenimea noastră și în spe-
cial mării economi de vite pentru cunōș-
cerea și desfacerea produselor turmelor și
cireșilor lor? Pentru acesta nu se cerea
nici capitaluri de milioane și nici interven-
țiunea statului, séu interveniri diplomatice!
Era de ajuns să aibă și dâșii un om de
afaceri și de încredere, la care să se potă
adresa fiă-care dintre dâșii direct, și acesta
putea să fie un comisionar ori alt agent
comercial, séu un impiegat la vr'o bancă
său oasă mare de comerț pentru import
și esport. Trebuia să fiă însă un absol-
vent de școlele comerciale. Că ce poate
face un singur om pe terenul comercial în

direcțiunea acesta, a dovedit'o în mod stră-
lucit consulul român dela Stuttgart prin
recenta lui publicațiune asupra României.

Cei ce ounosc raporturile din străin-
tate, credem că vor fi de acord cu noi, că
în străinătate este forte ușor unui tiner, pe
lângă o bună recomandațiune, să ajungă la
o casă de bancă ori ca impiegat la o mare
casă de comerț pentru import și esport,
fie și cu o lăfă mai mică, ori chiar fără
lăfă un timp ore-care, care stagiu trecând
își poate câștiga nu numai experiența nece-
sară, ci și încrederea șefului și siguranța în
afaceri, dăr poate fi util casei prin înche-
ierea de noue legături cu noue piețe și
țări și deci ușor ar pute încheia relațiuni
între casa ospitalieră cu propria sa națiune
și popor.

Să vedem acum, ce au făcut tinerii
noștri trimiși de societatea Transilvania din
București, de fundațiunea Gojdu și altele,
cărora la toți li-au impus condițiunea, să
rămână și să fiă aplicați aci la noi în țeră.
Unii dintrunșii erau absolvenți ai școlii co-
merciale din Brașov și au fost trimiși cu
stipendii frumose la Academia comercială
din Anvers în Belgia. Dâșii în loc să folo-
sescă cât mai bine timpul și împrejură-
rile, ca să fie și lor și neamului de folos,
s'au datat cu totul la alte ocupațiuni. Unul
abia și a fost scuturat bine praful băncilor
scolare de pe haine, și se grăbesce să alerge
în România, unde este chemat (?) să
organizeze școlele comerciale pentru a
ajunge profesor de limba și literatura ger-
mană (!!) la una din școlile comerciale, pe
care o substituie apoi cu limba și literatura
franceză!! Altul, drept studii serioase, se
apuoa să împartă din nou și regulaze harta
Europei, cu marele Gladstone, și unde mai
'nainte nu era mulțumit cu harta modernă
a Europei, acum este mulțumit confundat
într'un colț — Winkelschreiber — al unui
minister ore-care din România și drept tre-
cere de vreme a deschis și o tipografie.
Europa are liniște din parte-i! Al treilea
terminând silvicultura în Francia, se gră-
besce în România, ca să deschidă un labo-
rator de chimie și tehnologie. Al patrulea,
care incirpase binisor acasă o carieră prac-
tică pentru popor, se grăbesce să trecă în
România la un câmp mai mare de activi-
tate, pentru a ajunge din nou la o Univer-
sitate dela o ocupațiune mecanică și prac-
tică la una pur teoretică și într'o virstă,
unde cei din țeră caută deja să-și regulaze
drepturile la pensie!!

Ore aceștia și mulți, mulți dintre ei
nu făceau mai bună trebă acasă între ai lor
fie-care, și erau și lor și nēmurilor și satelor
lor de folos?! Séu rămânând mai mult timp
în străinătate, în contact nemijlocit și în
interesul rudelor și consătenilor lor, chiar
decă ar fi intervenit să li-se acorde pe un
an doi prelungirea stipendiului, până ce
puteau séulajungeau să îndrume singuri gura
pânzei, și până făceau cunoscut produsele
Mocanilor și Țuțuienilor și le câștigau un
debușeu sigur în străinătate?

Astăđi România își are serviciul ei
maritim și fluvial propriu, cu curse regulate
la Constantinople, Alasandria în Egipt,
Marseille, Rotterdam, Edinburg etc., dăr
Ardelenii nu au un singur agent ori comi-
sionar propriu, nici la Constantinople, nici
la Alexandria, Port-Said, Marsilia, Anvers,
nici cel puțin la Pesta séu Viena. Și to-
tuși este lucru sciut de totă lumea, că fără
ómeu nu faci trebă. Vadă dâșii ori și
care cum procedază Grecii atât în Româ-
nia, cât și în întregul Levant, Marsilia,
Fiume, Triest etc. etc. În România ei sunt
vechili, arandași de moși, grănar, comi-
sionari, armatori, esportatori de grâne și
în legătură cu alte case și firme de ale
lor, stabilite de decă de anii în țările indus-
triale ale apusului. Dăr Români ce au?
Au ei cel puțin o singură societate comer-
cială pentru esport, ori import? Ba!

Ion de pe Văcurea.

SCIRILE ȚILEI.

— 26 Ianuarie v.

Inmormântarea lui Miletici s'a făcut alaltă-eri în Neoplanta cu mare pompă. Numai patriarhul sârb *Rajacic* a mai avut până acum o inmormântare atât de strălucită. La inmormântare au participat și delegați sârbi din regat, cari au depus pe cosciugul răposatului o minunată cunună cu pantlici roșu-vênăt-alb. Cosciugul cu osămintele lui Svetozar Miletici au fost duse în biserică, unde s'a făcut prohodul prin episcopul Ștefan *Sevic* cu mare asistență. Au participat mai bine de 2000 de oameni, delegați ai reuniunilor și eparhiilor sârbesci. Pe multe edificii din Neoplanta erau arborate stindarde negre; toate prăvăliile sârbesci au fost închise în decursul inmormântării. Discursuri funebre au ținut în biserică preotul *Popovici* și avocatul Dr. *Vucetici*. După aceasta s'a pus în mișcare cortegiul. Dinaintea primăriei, a ținut un discurs Dr. *Miladinovic* în numele Sârbilor din Croația și juristul *Boksan* în numele „Omladinei” sârbesci, glorificând memoria lui Miletici și prezentându-l ca pe-un martir al cauzei națiunii sale. La mormânt a ținut un discurs *Bradvarovic*. În tot decursul manifestației funebre ordinea a fost exemplară.

Pentru masa studenților români din Brașov au mai intrat: a) Dela d-l Pavel Beșu 3 cor., d-sora Eugenia Greavu 2 cor., ambii din Borgoprund, cotisațiunii anuale. b) dela d-l Ioan R. Butu din Satu-lung intru amintirea părintelui său Ioan O. Tăraș, răposat în 19 l. c. 16 corône. Primăria nobilii donatori cele mai vii mulțumite pentru frumosele daruri. — *Diracțiunea școlilor medii.*

„Aida” la opera română. Renumita operă a lui Verdi „Aida” s'a dat în timpul din urmă de repetite-ori la opera română. Luni s'a dat în rolul „Aidei” cu vestita cântăreță italiană *Gemma Bellincioni* însoțită de personalul cel mai ales al operetei române. Rolul fetei regelui (Amneris) l'a jucat d-ra *Onoria Popovici* și a reușit, deși a primit să cânte acest rol numai în ultimul moment. „Rolul acesta însă — ține „V. Naț.” — nu era pentru d-sa ci mai mult pentru o contraltă. D-sa ar fi fost splendidă în rolul Aidei. Vocea puternică și dulce în notele înalte ale d-rei Popovici se distingea bine. Calitățile superioare vocale ale d-sale ne dau nădejdea, că în curând va ajunge o primadonă de forță de cea valoare, cum nici d-sa, sunt sigur, nu visază. Școala, corpul, ținuta și vocea, toate concurează spre a scoate în relief individualitatea acestei artiste de cel mai mare viitor.”

Testament atacat. Lui „Bud. Hrlp.” i se anunță din Clușii, că rudenile cedea-tului Ioan Petran, fost fiscal, au atacat testamentul acestuia, prin care totă averea sa de 200,000 cor. a fost lăsată „Asociațiunii”. Avocatul rudeniilor fericitului Petran este Dr. Ales. Tabor.

Ajutorii de notar și rangul de ofițer. Dintr'un cas concret s'a făcut multă vorbă în timpul din urmă, că ore starea socială a ajutorilor de notari se poate uni cu rangul de ofițer în rezervă? Acastă întrebare a fost acum rezolvată de către ministru comun de război în înțelegere cu ministrul de honveți. Anume, acei adjuncți notariali cari sunt aleși pe viață de către comune și cari de alt-cum corespund ofițerului lor și au venitele prescrie, pot fi ofițeri sau aspiranți de ofițeri în rezervă. Acei adjuncți însă, cari sunt aplicați numai provisor la vr'un notar, nu pot să se bucure de rangul de ofițer sau aspirant de ofițer în rezervă.

Acțiunea Orleaniștilor. Din Bruxelles se telegrafază: Poliția din Paris a trimis pe mai mulți detectivi în capitala Belgiei, ca să urmărească de-aprope pașii principelui de Orleans și ai unchiului său. Ei vor avea întâlnire în Bruxelles cu căpeteniile royaliștilor. Principele Filip de Orlean s'a declarat într'o adunare a royaliștilor, că va publica un manifest în termeni energici contra legii congregațiilor în Franța.

Un glonț în limbă. De curând s'a întâmplat în Seghedin, că o sentinela a puscat pe o fată și pe un bătrân. Fata a murit, ér moșnegul după un timp ore-care a eșit sănătos din spital, cu toate acestea însă bătrânul se tânguia mereu, că nu poate înghiți bine, că-i stă ceva în gât. Țilele acestea s'a dus la spital să-l caute medicii. Medicul, căutându-l, a aflat la rădăcina limbii un glonț „Manlicher”, pe care bătrânul l'a purtat timp de câte-va săptămâni. Bătrânul a fost operat și acum poate înghiți bine.

Incendiu mare. Din Petersburg se scrie despre o mare catastrofă, întâmplată în Baku, la magazinele Societății de petrol, proprietatea familiei Rotschild. Într'o magazie, unde erau 6 milioane puți de petrol, s'a iscat foc, care s'a lătit repede încă la alte trei magazine cu 12 milioane puți (un pud=16-38 kigr.) de petrol. Eplodând petrolul a stropit locuințele lucrătorilor, cari de asemenea au ars până la pământ. Până acum au fost aflate 20 cadavre carbonizate și mai mulți ca 50 persoane au fost grav rănite. Patru sute familii de muncitori au rămas fără pâine. În întreg ținutul a mare panică. Duminecă, cu ocaziunea aceluia incendiu, au fost nimicite patru isvóre de petrol ale firmei Melikorosz, două isvóre ale Societății „Marea-negră și Caspică” două isvóre ale firmei Rilszki și ereții.

Alegerea sângerôsă din Târgu-Mureșului.

Din scirile sosite eri și ați despre alegerea sângerôsă, ce s'a făcut la 6 Februarie în Târgu-Mureșului, nu se poate cunoșce adevărul curat asupra celor întâmplate. Fapt însă este, că alegerea din cercul al doilea — unde în cele din urmă a reușit totuși candidatura kossuthistului *Bedôhazy*, contra guvernamentalului *Tauszik* — s'a făcut în numele glonțului și al baionetei, dându-se astfel o teribilă desmăștire deviselor lui Szell: „lege, drept și dreptate”. Dér se vedem, ce s'a întâmplat.

După informațiunile, ce le primise „Bud. Hrlp.” alegerea în cercul al doilea s'a început la 9 ore dimineața. În acest cerc, fiind-că spiritele erau extrem agitate, s'a consignat gendarmeria și o companie de soldați. „Socialiștii” se purtau foarte agitatoic; ei s'au alăturat kossuthiștilor și conducătorul lor *Hahnel* ația pe față contra classelor cu avere și contra funcționarilor. O parte din alegători, mai ales comercianții, se temeau așa de mult de acest spirit agitatoic, încât pentru ziua alegerii părăsiră orașul. La amiazi trecu prin colțul stradei „Kossuth Lajos” o trăsură, în care se afla un alegător liberal. Massa de popor, pe care o țineau în evidență gendarmii, încep să arunce ou zăpada asupra individului din trăsură. Vădând acesta gendarmii, voiră să împingă îndărăt poporul, însă atunci începură să bombardeze și pe gendarmii cu zăpada. Gendarmii voiră din nou să împingă îndărăt vulgul, acesta însă năvăli asupra gendarmilor, culcără pe unul din ei la pământ și i-au rupt doi dinți, altui gendarm i-au sfâșiat îmbrăcămintea și l-au rănit la sold. În fine voiră se desarmeze pe gendarmii, cari însă descărcară puștile: *trei oameni cădură morți, 4 grav răniți*. La bubuitul armelor poporul fugi, însă iritațiunea și turburarea creștea într'una. După o telegramă a aceleiași foi, vârsarea de sânge a fost provocată de faptul, că un tiner aruncă c'un glonț de zăpadă asupra trăsorei, în care se afla un liberal, el însă nimeri pe un gendarm și în urma acesta gendarmii, la ordinul ofițerului, descărcară armele de două ori, omorînd pe trei inși, ér pe alți cinci rănindu-i grav.

Cu totul altfel descrie cazul deputatul *Endrey Gyula*, care a fost față la alegere, într'un raport telegrafic trimis țiarului „Egyertesz”. Etă, în resumat, ce spune *Endrey*:

Intre orele 12 și 1 din zi, când erau duși la urnă (cercul II) alegătorii guvernamentalii, poporul îi întâmpină cu strigări de „abzuq”, ba câți-va copii aruncară și cu zăpadă asupra trăsurilor guvernamentalilor. Un gendarm *îngărdă pe un copil și începu să-l bată cu patul puscii*. Mai mulți din public interveniră în interesul copilului. Atunci

gendarmul lăsă pe copil, care fugi și se pierdu în mulțime. Scurt după acesta se auzi o puternică descărcătură de arme. Mai întâiu descărcă un gendarm apoi alți doi unul după altul. Un țipet înfiorător umplu atunci aerul și mai mulți oameni cădură jos într'o baie de sânge. Cei *trei omoriți* sunt: *Nagy Daniel* (morar), *Pipas Ianos* (econom) și *Farkas Izsak* (calfa de vâpsitor). Calfa da măsură *Simon Ianos* fu nimerit drept în piept, așa că el trăgea de mörte când fu dus la spital. Mai sunt alți *6 grav răniți*, și 3 ușor răniți. Pe teatrul dramei n'au putut fi mai mulți de 70 oameni, bărbați copii și femei. Afară de gendarmii erau consignați aici husari și infanteriști.

Foile opoziționale sunt grozav de măhnite și-și descarcă acum totă amărăciunea în contralul *Coloman Szell*. „Egyertesz” esclamă: „Forță, corupțiune, presiune, abuz, cumpărare de suflete, intervenția sângerôsă a gendarmilor — aceste sunt mijlocele actualului guvern la alegeri”. — „*Alkotmány*” ține: „Pentru fiă-care de-visă trei morți. Cum își va da sémă ministru de interne? El trebuie să dea sémă, căci acesta este o afacere, care nu poate fi rezolvată incidental.”

VARIETATE.

Cele patru temperamente séu călătorii la Berlin.

(Schită umoristică de Fried. Thieme.)

Flegmaticul.

„Să călătoresc la Berlin? Ah, Dumneșule!” dise oftând greu rentierul *Möller*, răsămându-se de spatele scaunului. „Și pe o vreme ca asta?”

— „Dér, dragă, pentru noi e tocmai bine, să mai eșim odată de-acasă,” îl îmbrăbăta soția.

— „Da, da, însă Berlinul? — gura iadului — deja mă înfior, când mă gândesc numai la imbulțela de oameni de acolo. Ghioldurile cu cotele — graba, larma, duritura trăsurilor — br? Sunt vesel de odihna mea, tu o știi bine.”

— „Desigur, bărbățele, dér alt-cum nu se poate, — copilul nostru”....

Rentierul oftă. „Ei, nu-mi pasă — când pleacă proximal tren?”

— „La un-spre-țeece.”

— „Peste trei ore — acesta este imposibil. Știi tu, *Paulină*, decât plecăm noi de sêră la 6 ore, avem timp destul încă.”

— „Dér noi trebuie să mergem numai decăt.”

— „In aceeași zi nu-i numai decăt?”

— „Ce fel de dispoziție importantă poate să fiă și asta?”

El oftă. „Pote că nimic de importantă — lucru prost se renunță la totă comoditatea pentru așa ceva.”

— „Pote, că ai devenit chiar moș, ér eu bun”că.”

— „Gândesci tu?”

— „Ori, pote că ai câștigat la loterie?”

— „Se pote.”

— „Ori, pote că s'a întâmplat alt-ceva — ce gândesci?”

— „Sufletele, eu însă nu știu! Aș pute eu multe să-mi gândesc și nimic să nu isbădesc, așa-dér mai bine nu-mi gândesc nimic, și aștept. După-ce vom sosi acolo, vom afla, ce e?”

— „Iosife, nu vrăi să te pregătești de plecare?”

— „Deja de acum? Mai am încă timp destul.”

Domnul *Möller* dejunază în totă liniștea, își cetește gazeta, apoi pleacă la „Vultur”, unde de obicei își bea măsura sa de bere. De comun el iese de acolo pe la o oră, după a treia măsură, dér astăzi soția sa îl chiamă acasă mai de grabă.

— „D le *Möller* mâncarea-i pe masă. — Vă rog să veniți numai decăt,” îi șoptește servitorea la urechiă.

— „Așa iute? Merg îndată.”

După-ce și-a bătut ultima picătură din pahar și și-a fumat țigara, d-nul cel gras a plecat încet spre casă.

— „Astăzi am gătit mai de grabă prânțul, Iosife, din cauza călătoriei.”

— „Bine, bine.” El se aședă la masă și mănca cu totă pofa unui om, care dispune de timp și de chibzure din destul. Apoi se lungesc pe canapea, pentru-ca să-și facă somnulețul după masă.

— „Iosife, astăzi dór-nu-i dormi — astăzi, odată poți să mai și renunți la somn.”

— „Se renunță? La somnul după masă? Cum nu! — fără de el totă ziua nu's bun de nimic, Mai bine să se prăpădescă în-treg Berlinul.”

— „Dér fiica noastră”....

— „Ah, ce ea pote să aștepte — noi înc'am trebuit să așteptăm până a sosit telegrama.”

Vorbesc și-și face siesta ca de obicei, numai cât astăzi soția încercă să-l treacă la trei ore, așa că el cu o jumătate de oră mai târziu începe ași veni în or, după-ce lung timp a privit în jur cu ochii însticlați ca un beat de jumătate, apoi cu mare grije și încet se apucă și el de pachetat.

— „Gata bărbățele?”

— „Îndată.”

— „E timpul de plecare — grăbesc.”

— „Fără cină?”

— „Vom mânca în tren.”

— „Acolo, în sgomot și iritațiune? Nu-mi ținesce nici o bucatură. Fără cină nici un pas, mămuca.”

Ea oftă și'ngrabă mare îi face de cină.

— „Acum iute, Iosife, și te rog pentru Dumneșu grăbescete, alt-cum soăpăm trenul.”

— „Așa, mai iute cum?”

Și el mănca cu obicinuita lui liniște.

— „Dér grăbescete odată, bărbate, — tu încă nu și-ai încălțat ghetetele.”

— „Tote se vor face, dragă. Numai nu mă cutropi — dă-mi puțin șunca ceea de colo.”

— „Ah, Dumneșule, e timpul suprem.”

— „Nu suntem legați de minut.”

În cele din urmă etă-l gata, se șterge cu servietul, apoi se scoldă dela masă și comor își încălță ghetetele. Nevasta impacientă sta gata îmbrăcată înaintea lui.

— „Aici, aici!”

— „Da, da, de-odată nu-mi pot încălța și ghetetele și să mă îmbrac.”

— „În fine — ce, tu mai umbli și după țigari? Bărbate, tu mă duci la desperare.”

— „Cu vapor merge mai bine. Ai pus tu și sticla cu coniac? Și țigările? Bine, acum hai?”

Pe stradă nevastă-sa îl ia la pas. De-odată rentierul se oprește gâfâind.

— „Ești nebună? Eu nu pot să fug așa — vom sosi încă la timp.”

— „Atunci mai bine să luăm o trăsură — e timpul suprem.”

Ei se uroă într'o trăsură, și cu toate acestea, când sosesc la gară, trenul le trece pe dinaintea nasului.

— „Asta mi-am gândit'o, tândală ce ești.”

— „Dér, dragă, nu te irita așa. Noi vom pleca cu trenul de mâine dimineața — pentru noi și așa nu-i igienic să călătorim nôptea!”

DIVERSE.

Condee celebre. — Ex-impărătesa

Eugenia are în posesiunea sa celebrul condeiu, cu care s'a iscalit tratatul din Paris. Fie-care dintre cei 14 delegați ai congresului ar fi voit să-și păstreze pentru sine condeiu, cu care a iscalit, rugați fiind însă de împărătesa Eugenia au iscalit toți cu același condeiu, pe care ea l'a păstrat ca amintire despre acel eveniment istoric. Era un condeiu superb, făcut dintr'o pană de vultur și bogat împodobit cu aur și cu diamant. Condeiu, cu care s'a iscalit tratatul de pace din Viena, e în posesiunea lordului Bangor și se întrebunțază tot-deauna la iscalirea contractelor de căsătorii din familiă. Lordul Bangor l'a moștenit dela un ascendent al său, care fusese șecretarul lordului Castlereagh. — Actualul rege al Angliei, *Eduard VII*, posedă o colecție frumoasă de condeie de ale scriitorilor renumiți: *Tennyson*, *Browning*, *Swinburne* etc. La închisorea *St. Paul* din *Lyon* încă se află o colecție de codeie, care este însă de un caracter ceva mai sombru. Când un individ condamnat la mörte e predat călăului, acesta trebuie să iscalască o chitanță despre primirea lui. Cu prilejul fie-cărei eșecții, se întrebunțază câte un condeiu nou și apoi se lasă cernela să se usce pe el. Colecția acesta este deja considerabilă.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Cursul la bursa din Viena.

Din 7 Februarie. n. 1901.

Renta ung. de aur 4%	117.90
Renta de corone ung. 4%	93.10
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	121.75
Impr. cail. fer. ung. in argint. 4 1/2%	100.60
Oblig. cail. fer. ung. de ost I. emis.	119.—
Bonuri rurale ungare 4%	92.25
Bonuri rurale croate-slavone	92.75
Impr. ung. cu premii	166.—
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	141.—
Renta de argint austr.	98.45
Renta de hartie austr.	98.35
Renta de aur austr.	117.85
Losuri din 1860.	135.80
Actii de-ale Banței austro-ungar.	16.85
Actii de-ale Banței ung. de credit.	670.—
Actii de-ale Banței austr. de credit.	667.—
Napoleonori.	19.13
Marf imperiale germane	117.50
London vista.	240.62 1/2
Paris vista.	95.60
Rente de corone austr. 4%	98.15
Note italiene	90.30

Sz. 7365—1900.

tlkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék mint tlkvi hatóság, közhirrre teszi, hogy Garoiu Miklós ügyv. zernesti lakos végrehajthatónak Clopoțel luon almásmezői lakos végrehajtást szenvedő elleni 160 frt. tőkekövetelés és jár. iránt. végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a zernesti kir. járásbíró-ság) területén lévő 1) az almásmezői 36. sz. tljkvben foglalt 3737/1, 3738 3741, 3742, 3743, 3748/2, hrsz. egész ingatlanra 270 koronában; 2) az almásmezői 335 számú tljkvben foglalt 3804/1, 3805, 3806, 3813, 3814, 3815 hrsz. egy tlkvi testet képező ingatlanból alperes Clopoțel luont illető 24/80-ad rész jutalékra 290 koronában, továbbá ismét a 156 §. értelmében, 3) az almásmezői 1520 sz. tljkvben 3804/2 hrsz. egész ingatlara 40 kor. ban, 4) az almásmezői 1675 sz. tljkvben foglalt 2047 hrsz. egész ingatlara 3 kor. ban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1901 évi Február hó 21-ik napján d. e. 9 orakor az almásmezői község háznál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett, ártolyammal számított és az 1881-ik évi nov. hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldöttkéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Brassó, 1900 évi okt. hó 22-én.

A kir. bíróság, mint tlkvi hatóság.

Pomada veritabilă englesă pentru conservarea pelei și săpunul „Borax” al Doctorului **Iosif Kriegl**

libere de ori-ce substanțe oprite séu stricacióse. Oferă cel mai bun mijloc de curățire a pielei.

Before **After.**

Un burcănel de pomadă cu un săpun Borax se trimite pentru **3 corone 30 flér**, după primirea prețului.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London sw.
Asignațiile postale să se adreseze la:
Apotheker A. Thierry's Balsam-Fabrik
în Pregrada bei Rohitsch-Sauerbruun.
Cumpărătorilor en gros li-se dă rabat conv.

„ARIEȘANA“

institut de credit și economii, societate pe acțiuni în **TURDA.**

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „ARIEȘANA“, societate pe acții se invită conform §-lui 17 al statutelor societății la a

XV-a adunare generală ordinară,

ce se va ține în Turda la 23 Februarie 1901 st. n. după ameză la 2 ore în localitatea institutului.

Agendele adunării vor fi:

- 1) Raportul direcțiunii despre rezultatul anului de gestiune 1900.
- 2) Raportul comitetului de supraveghere.
- 3) Decidere asupra conturilor anuale și asupra împărțirii profitului curat.
- 4) Alegerea comitetului de revisiune pe un period de 3 ani, conform §. 42 stat.
- 5) Fixarea marcelor de prezență pe anul curent.
- 6) Eventuale propuneri în cadrul statutelor.
- 7) Alegerea alor 3 acționari pentru verificare a procesului verbal al adunării generale.

Domnii acționari, cari în înțelesul §-lui 19 din statutele societății doresc a participa la adunare în persoană ori prin plenipotențiat, sunt poțiti a-și depune acțiunile și eventualele documente de plenipotență la cassa institutului cel mult până la 22 Februarie 1901.

Turda, 24 Ianuarie 1901.

DIRECȚIUNEA.

Încheierea socotelilor pe anul 1900,

a institutului de credit și economii, societate pe acțiuni „ARIEȘANA“ din Turda.

Contul Bilanțului.

ACTIVA:		Cor.	fl.	PASIVA:		Cor.	fl.
Cassa în numărar	2272	41		Capital	160000	—	
Cambii escomptate	233017	94		Depuneri spre fructificare	300541	76	
Cambii cu asigurare hipotecară	85492	30		Fond de rezervă	47284	62	
Imprumut pe hipotecă	233820	06		Fond de pensuni	6377	02	
Obligații cu cavenți	465	—		Cambii reescomptate	118971	40	
Anticipații	8071	16		Dividende neridicate	866	—	
Efecte	3595	50		Creditori	54936	82	
Mobilier cor. 238.14				Interese transitoare	3715	—	
10% amortisare „ 23.81	214	33		Profit curat	19676	56	
Cont curent	9748	04					
Chirie anticipată	384	—					
Realități	112957	49					
Diverse conturi debitoare	22380	95					
	712369	18					

Contul Prof și Perdere.

EȘITE:		Cor.	fl.	ÎNTRATE:		Cor.	fl.
Interese de reescompt.	7987	09		Interese de cambii	22995	78	
„ „ depuneri	16328	17		„ „ hipotecă	17112	41	
Amortisări	2821	38		„ „ obligații	21	20	
Dare directă cor. 3828.80				„ „ întârziere	5052	01	
Dare 10% după inter. depun. „ 1632.82	5461	62		„ „ cont-curent	661	38	
Salare	4919	84		Venitul caselor	5168	68	
Spese curente	680	90		Provisiune	8279	19	
Chirie	666	—		Competință de scris	759	55	
Relut de cuartir	588	—					
Marce de prezență	580	—					
Ecuivalent	63	40					
Port postal	140	29					
Competință erarială	114	14					
Mobilier 10% amortisare	23	81					
Profit curat	19676	56					
	50050	20					

Turda, 31 Decemvra 1900.

Alesandru Gaia, m. p. contabil.

DIRECȚIUNEA:

- Iuliu Bardoși m. p., președinte. Ioan Mesaroș m. p., v.-președinte. Iuliu C. Vlăduțiu m. p., director-eseutiv.
- Artemiu Codarcea m. p., membru dir. Dr. George Ilea m. p., membru dir. Alesandru Romoțan m. p., membru dir.

Comitetul de supraveghere:

Turda, 24 Ianuarie 1901.

- Simion Pop m. p., președinte. Valeriu Poruțiu m. p., Bălăni Istvan m. p., Jelinek Henrich m. p.

Cursul pieței Brașov.

Din 8 Februarie. 1901.

Bancnota rom. Cump. 18.74	Vënd. 18.80	Galbeni Cump. 11.30	Vënd. 11.40
Argint român. Cump. 18.20	Vënd. 18.26	Ruble Rusesci Cump. 127.—	Vënd. 257
Napoleonori. Cump. 19.10	Vënd. 19.16	Mărci germane Cump. 58.50	Vënd. 23.65
		Lire turcesci Cump. 10.72	Vënd. 21.70
		Scris. fonc. Albina 5% 100.—	Vënd. 101.10

„Gazeta Transilvaniei“ en numărul à 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciureu și la Eremias Nepoții.